

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.

Előfizetési árak: egész évre 108 K, félévre 54 K,
negyedévre 27 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 120 K.

Felelős szerkesztő:

ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.

Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.“

Szemle.

Ugyebár Önök is vették észre, hogy ma már majdnem minden családban van csodagyerek? Ma már minden családban, rököságyban akad komolyképzű apa, öregecske nagybácsi, becézgető nagynéne s elfogultan gyönyörködő édesanya, aki megesküszik, hogy amit az ő Pistikéjük tud, az igazán fenomenális, az igazán felülmúl mindent, sőt egyenesen lángészre vall. Talán igazuk van némiképp abban, hogy a mai gyerek gyorsabb felfogása, megjegyzései, ötletei meglepőbbek, mint a 30-50 év előtti idők gyermekei voltak, de azért mégsem szabad Pistukát csodagyereknek tartani és feltétlen bizonyossággal hinni abban, hogy benne, ha nem is több, de legalább is egy Kolombusz, Napoleon, vagy Edison rejlik. Mert jön az élet, melyben a szülői ritkán marad el! — Pistike pompásan tanul, jó sikerrel végzi iskoláit. Verset, elbeszélést, tudományos munkát ír... s azután?... nincs tovább. Tengődik vagy elbukik a csodagyerek. Az élet leszereli a nagy győzelmi reményeket, semmivé teszi a vérmes várakozásokat. Pistikéből István lesz, az élet igavonó napszámosa vagy mestere, akinek aszerint megy jól a sorsa, amennyire szerencséje van. Ez — sajnos — így van nálunk. Tehát van és még sincs csodagyerek. Míg ellenben a zsidónál ez éppen megfordítva áll, ott nincs és mégis van csodagyerek. Minden zsidó csodagyerek! Bár nem virrasztott gyermekálmái felett a gond s a duzzadó reménység, hanem csak a piszok és az ukápjától örökölt rongyszédősip — a családi szerencsetalizmán és mégis csodagyerek, mert boldogul. Mivel? Hogyan? Nem a becsületes munkával, fizikumának és teljes szellemi erejének latbavetésével, hanem a trükk, a mások tudatlanságának, jöhizeműségének kihasználásával, egyszóval az „üzleti szellemével“. Olvassák el kérem csak Zipper Leó úr esetét és mindjárt előtűnik fog állani az igazi csodagyerek, aki először Lemberg városából Budapestre (olv. Judapest) és itt megtelepszik, mint élezerkereskedő (nü-ná, majd talán mint kazánkovács). Leó úr külföldi honos, de ez Budapesten nem határoz, e miatt lehet iparengedélyt szerezni. Az igaz, hogy kérelmét elutasítja az első fokú hatóság, hát megfellebbezi: elutasítja a második is, ismét fellebbez: elutasítja a harmadik is, mindez

nem baj — hisz a piaci legyet is hányszor üzik el, mégis visszatér —, legfeljebb megáll Leó úr egy pillanatra. Kijárót keres. És a kijáró addig jár ki és be, míg Leó úr a három elutasító végzés dacára is megkapja a települési- és iparengedélyt és pedig a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr nemes és liberális intenciói alapján. Kell ehhez kommentár? Ugy-e, hogy csak a zsidónál van csodagyerek?!

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A nemzetgyűlés.

Budapest, febr. 19.

A nemzetgyűlés mai gyűlését 1211 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök és jelenti, hogy az állami számvévszék üresedésben levő elnöki állásának betöltése tárgyában már több ízben tett javaslatot, de a választást közbejött okok miatt eddig még nem lehetett elintézni, pedig igen fontos közérdek fűződik hozzá. Arra kéri a Házat, hogy a jelölést folyó hó 23-án megtartandó gyűlésre tűzzék ki. A Ház ilyen értelemben határozott. Ezután az indítvány- és interpellációs könyv felolvasására került a sor. A bejegyzett 12 interpellációra 1 órakor térnek át. Ezután a pénzügyi, gazdasági, kérvényügyi, kivándorlásügyi, közgazdasági, közigazgatási, közjogi, közlekedésügyi, közoktatásügyi, külügyi, mentelmi, munkásügyi, számvizsgáló, véderő, vízjogi, zárszámadói, összeférhetetlenségi és naplóbíró bizottságokba megválasztották a törvény szerint előírt tagokat.

Nagyszabású család Mexikóban.

Budapest, febr. 19.

A mexikói külügyminiszterium vizsgálatot indított, melynek során kiderült, hogy a kormány teljes zsoldot és élelmezési zsoldot utalt ki 10.000 katonára részére, akik sohasem léteztek. Ezzel a kormány körülbelül néhány millióval károsította meg az államot.

A szolnoki gyermekgyilkosság.

Budapest, febr. 19.

A főkapitányságra ma az a jelentés érkezett, hogy a Frangepán-utca 50. sz. ház lakói a szolnoki meggyilkolt kisleányt fényképé után felismerték. A gyermek állítólag egy abban a házban lakó özvegy asszony leánya. A rendőrségről dektíveket küldtek ki a Frangepán-utcai házba.

Több kenyérmagot!

Szerte e hazában hangzik a szomorú furulyaszó: termeljétek több kenyérmagot. Ezt fújja a tisztviselő, iparos, kereskedő és a munkás. Nem vesszük fölök zokon, mert ők tényleg nyomorúságosan vannak lisztneműekkel ellátva. De egyben szívesen hallanánk, ha ahelyett, hogy örökösen a kisgazdák fülébe sipolják a már nagyon is ismert és megúnt dallamot, elmennének egyszer a nagybirtokosok, nagybérlők ablakai alá is éjjelizenét adni; azután elmennének az arra illetékesekhez is és elfújnak nekik — még pedig szomorúan, lélekbehatóan —, hogy *Csonka-Magyarországon másfél millió katasztrofális hold föld hever parlagon, kihasználatlanul és nem terem mást, mint csak bogáncsköröt. Mert sajnos, így van! A Nagy-Alföldön, melyet Európa buza-termő kánaánjának nevez a naiv hit, 800.000 kat. hold szikes talaj van, mely ott hever századokon keresztül, mint a karsztok sziklás bércei, ott terül el háborítatlanul, szűzen anélkül, hogy ekevas hasította volna valaha szikár testét és a rengő buzakalász helyett csak a délibábot ringatja; öröme, vagy bánatára a puszták bámoló fiának. Pedig ma, a kenyérszük világban ez bűn, főbenjáró bűn.*

A gazdálkodás pedig ma már tudomány és pedig értékes tudomány és ez a tudomány hasznossá tudja tenni a szikes földet is. Nem kell más, csak egy kis jóakarát és a 800.000 kat. hold szikes földből áldáshozó termőföldet lehet elővarázsolni:

De menjünk tovább! Majd 300.000 kat. holdat tesznek ki az olyan területek, melyek természet helyett a bubosvöcsöknek, bölömbikának, bibicnek, tarkatollu gémmek, gólyáknak s a mocsarak és nádasok ezer és ezer változó színű és fajú lakóinak adnak nyugodt, békés tanyát. Ezek az évszázados lápok, mocsarak és nádasok. Itt sem terem kenyérmag! Pedig az idősebbek közülünk bizonyára visszaemlékeznek, hogy még nem is oly túlrég a Bodrogköz, Csallóköz, Rábaköz nagyobb része is ilyen terület volt s ma: áldott, bőtermő terület. Tehát ide is egy kis jóindulatot, egy kicsit erősebb akaratot kérünk s akkor rövid idő alatt pompás, acélos buzatenger fog hullámozni a Duna és Tisza mentén a mostani bűzös, egészségtelen mocsarak helyén.

Tudom! sokan mondják, hogy mindezt sajnos, de való, ámde honnét, miből, mivel tegyük ezeket termékeny területekké? Rövid a válasz! Pénz van, mert erre kell hogy legyen, ha másképp nem hát kény-

szerkölcsön útján, hisz bőven meg fog térülni kamataival együtt. Ami pedig a munkaerőt illeti? Hát az is van! Itt van a sok-sok ezer munka- és foglalkozás nélküli (ma nagyon sok új nevet vett fel: láncos) tessék ezek közül azoknak, kik becsületes munkát akarnak vállalni, munkaalalmat adni, akik pedig nem akarnak, hát kényszeríteni. Az nem lehet kifogás, hogy jogállam vagyunk, sőt éppen az alapon, mert ez a jogállam most nagy bajban van, kell, mert helyes és megfelelő a kényszereszközök alkalmazása. Tessék őket besorozni, nem, most nem hadi, de honmentő munkára és így lesz munkaerő is!

Most pedig álljunk meg egy pillanatra a nagy latifundiumok, a sok ezerholdas nagybirtokoknál, melyek — kevés kivétellel — ma nem üznek megfelelő és becsületes gazdálkodást. Miért? Mert kalászosok helyett takarmányt termelnek, kapás-növény helyett pedig konyhakertészetet üznek. Igaz, hogy talán a repce, búkköny, a mák, a paprika és zöldség többet hoz a nagybirtó kasszába, de a fogyasztók ebből kenyeret sütni nem tudnak. Ide is erélyes rendszabályokat! Aki nem tudja, vagy nem akarja birtokát egy, más ok miatt, vagy merő üzlefi spekulációból úgy kihasználni, amint azt most a Hon, a köz nagy érdeke megkívánja, attól vegyék el birtokának egy részét állami megmunkálás céljából és adják olyan kezekbe bérbe, vagy örökbe, kik nem rabló, de tisztességes gazdálkodást üznek a termőfölddel.

Ha mindezt megértik, megszívlelik azok, kik eddig anélkül, hogy a dolgok mélyére láttak volna, csak kiabáltak és szidták a gazdákat, hiszem, hogy más szempontból fogják fel a többtermelés kérdését és kiáltásait arra valóban szükség van.

Tűzzük még ide, hogy talán némely kisgazdát is érhet némi tekintetben gáncs, de ennek is van oka és pedig: a gazdák kedvetlensége, energiavesztése. Néhány rövid adat világossá teszi a kérdést. Egy métermázsza buzaért, békében (1914-ben 24 K) lehetett venni 100 liter petróleumot, vagy egy pár csizmát, vagy egy öltözet ruhát, vagy 24 szál deszkát, ma 4 métermázsza buza kell hogy egy pár csizmát, 7 hogy egy öltözet ruhát, és vagy 12, hogy 24 szál deszkát vehessen a gazda. A kereskedő, iparos áruba és anyagba, ha több pénzt fektet is, mint békében, de munkát nem kell többet végeznie, mert hisz a ruha, csizma elkészítése ma is annyi időt igényel, mint annak idején. Míg ellenben a gazdának — mint a fentiekben látjuk — hétszeres munkát kell végeznie, hogy szükségleteit beszerezhesse. S e mellett az előbbiek áruja szabadforgalom tárgya, míg az utóbbi kötött. És ha így kedvetlen és nem termel kellő mennyiséget a gazda, a dolog talán érthető. Adják meg neki is jogát és létfontosságát: a szabadforgalmat, bizonyonnyal emelkedni fog a termelés.

Mindezeket egybevetve — most, amikor tudjuk azt, hogy kirabolt, tönkretett országunkat leromlott valutánk mellett csak többtermeléssel és úgy tudjuk talpraállítani, ha nemcsak magunkat tudjuk ellátni kenyérmaggal, de a külföldre is bőven jut kivételre —, itt a legfőbb ideje, hogy

minden talpalatnyi területet kihasználjunk és ne tétovázni keztyűs kezekkel, de nyuljunk a legerélyesebb rendszabályokkal a dolgok mélyére.

Nincs szükség terjengős és időt fecserlő jelszavakkal, indítványokkal, tervekkel fűszerezett tanácskozássokra. Nem terveket, de tetteket és munkát várunk, hogy mielőbb egy hatalmas, erős fundamentumot nyerhessünk, melyre gazdasági felülépítmenyünket ráhelyezhetjük. Ha ez az idő elkövetkezik, nem kell szomorú szívvel és könnyes szemekkel hallanunk a kenyér után kiáltók panaszát.

D.

A földbirtokreform.

— Folytatás. —

Járadékirtokok.

Ezekről a birtokokról az évjáradék rendszerint két egyenlő részletben utólagosan szolgáltatandó. A járadék telekkönyvi bejegyzéssel egyidejűleg oly teherre válik, mely a mindenkori telektulajdonost terheli. Természetesen a járadéktelek személyesen is felelős azért a járadékért, amely akkor volt esedékes, amikor a járadékteleknek ő volt a birtokosa. Az évjáradék tekintetében törvényes zálogjog és biztosítási végrehajtási jog illeti meg a járadék élvezőt. Ha a járadék telekkönyvi bejegyzése előtt a járadéktelekből nem lehet egy telekkönyvi jóságtestet alakítani, a járadéktelekszerződésben meg kell állapítani, hogy a járadékból mennyi terhelt az egyes telekkönyvi jóságtesteket és a járadék bejegyzését is ehhez képest kell foganatosítani.

A törvény célja.

A törvény célja a szegény, de szorgalmas egyének földhöz juttatása lévén, biztosította a 64. szakaszában a járadékteleknek azt a jogot, mely szerint az általa élvezett járadékirtokra vonatkozó szerződést megváltás okából felüli felmondással rendszerint bármikor felmondhatja. Ha a járadék élvező az állam, a járadéktelekszerződésben kiköthető, hogy a járadéktelek az Országos Földbirtokrendező Biróság hozzájárulása nélkül megváltási jog nem illeti meg. Más járadékélvező csak azt kötheti ki, hogy a megváltás joga meghatározott időn belül szüntethessen. Ez az idő azonban a rendes 32 évnél nagyobb nem lehet.

Járadék megváltás.

Ha a járadékélvező nem az állam, a földmivélségi miniszter, az Országos Földbirtokrendező Biróság hozzájárulásával a járadékot megváltó összeggel a járadékélvezőt bármikor kielégítheti, még pedig abban az esetben, ha a járadéktelek olyan birtokból alakul, mely a jelen törvény alapján meg nem váltható, csakis a járadékélvező jogának átruházása esetén. A kielégítés után az állam lép a járadékélvező helyébe. Az állam ezen jogát az Altruista Bankra, vagy az O. K. H.-ra átruházhatja.

A járadék megváltás megállapítása.

A járadék megváltásának árát a felek szerződésileg előre megállapíthatják, ha azonban ilyen megállapodás nem történt, a megváltási ár a járadéknak huszszorosa lesz, ami megfelel az évi jövedelem öt százalékával való tökéletességének. Vagyis például, ha az évjáradék 5000 korona, akkor a megváltási ár ennek huszszorosa, vagyis 100.000 korona lesz. A megváltási ár a telekkönyvben feljegyzendő. A járadéktelekszerződésben megállapodhatnak a felek abban, hogy az esetleges megváltási ár

részletekben vagy előre tervszerűen megállapított évi részletekben törleszthető.

Amíg a járadékirtokos a járadékot fél-évvel előbb bármikor felmondhatja megváltás okából, addig a járadékélvező a járadék megváltását nem követelheti.

Mikor vehető vissza a járadéktelek?

A szerződésben kiköthető, hogy a járadékélvező visszaveheti a járadékteleket, ha:

a) a járadékteleken sem a járadékirtokos, sem a hozzátartozója nem gazdálkodik;

b) a járadékirtokos a járadékteleket annyira rongálja, vagy művelését annyira elhanyagolja, hogy a járadék rendes szolgáltatása veszélyeztetve van;

c) ha a járadéktelek legalább két évi járadékkal van hátralékban és sem az ingókból, sem a járadéktelek más ingatlanából azt behajtani nem lehet; továbbá

d) ha a járadéktelek sorsdóbe kerül, vagy az állam ellen irányuló büncselekmény miatt jogerősen elítélik; végül

e) ha a magyar állam területéről elköltözik. Külön megállapodás hiányában a visszavétel joga a fenti okok tudomásrajtásától számított egy éven belül érvényesíthető. A járadékélvező jogait zárlat útján biztosíthatja. Viszszavétel esetén a foganatosított szükséges és hasznos beruházások a járadékirtokosnak megterítendőek.

Ha a járadéktelek járadékteleket megváltotta, a teleknek ebbeli minősége telekkönyvileg feljegyzendő. Minden járadékélvező — kivéve az államot — csak öt évi járadék lefizetése után köteles ezt a bejegyzést megengedni. Ha a megváltási ár egészen kifizetett, a járadékirtok minőségi feljegyzése törliendő.

Mint hogy a járadékirtokokkal tartós jövedelmet kíván biztosítani az állam, azért ott, ahol az állam a járadékra jogosult, a törvény kimondja a járadékirtokra nézve a megterhelési, átruházási, megosztási és haszonbérbeadási tilalmat. E tilalmak alól csak az Orsz. Földbirtokrendező Biróság adhat indokolt esetben felmentést. A szerződésben más járadékélvező is kikötheti ezen tilalmakat, azonban e kikötést a telekkönyvben fel kell jegyezni.

Legelő-illetőség.

Ha a járadékirtokhoz legelő-illetőség, tehát a közös legelőből megfelelő rész is tartozik, az esetben az osztatlan közös legelőben részes felek a közösségből folyó ügyek vitele végett kötelesek az osztatlan közös legelőktől szóló 1913. évi II. t.-c. értelmében társulattá alakulni.

— Folytatás a jövő számunkban. —

Jókai Mór utca 15. szám alatti
emeletes ház
szabadkézből eladó.

— Cim a kiadóhivatalban. —

Gyimóti-ut 1. számú
ház,

(Szélesvznél) gazdálkodási célokra kiválóan alkalmas, nagy udvarral s kerttel
szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítás Brenner Ernőnél
Rákóczi-utca 6. szám alatt nyerhető.

LEGÚJABB.

A kiscgazdapárt és a liberálisok.

Budapest, febr. 19.

Azokkal a hírekkel szemben, hogy nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter vezetésével a kiscgazdapárt csatlakozik a liberális blokkhoz, a párt felhívatlanosan a következőket jelentette ki:

— Fel vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy nagyatádi Szabó István teljesen távol áll ettől az alakulástól és a jövőben sem fog ebben részt venni, annál kevésbé, mert a kiscgazdapárt a polgárok és munkások érdekeit egyedül viseli szívében. A párt legközelebbi értekezletén ezt az álláspontot nyomatékosan fogják kifejezésre juttatni. Nagyatádi Szabó István ebben az ügyben nem nyilatkozott, mert a kormányzó úr társaságában elutazott a kincstári birtokok megtekintésére. Horthy Miklós kormányzó úr ugyanis személyesen óhajt meggyőződni ezeknek a birtokoknak az állapotáról és szakszerű felvilágítást nagyatádi Szabó István úr ad a kormánynak.

Letartóztattak egy bankigazgatót

Budapest, febr. 19.

Tegnap délután a főkapitányságon a detektívek előállították Pick Marcellt, a Magyar Merkur Bank vezérigazgatóját, aki ellen több feljelentés érkezett. Különböző visszaélésekkel vádolják. Állítólag 30 millió koronával károsította meg ügyfeleit s ezért elzetes letartóztatás alá helyezték.

Az angol vitézkedés csődje.

Bécs, febr. 19.

A bécsujhelyi repülőtérén igen kinos jelenet játszódott le. A saint-germaini békeszerződés értelmében az osztrákok repülőgépeit el kell pusztítani, csak a légszavarokat nem, melyeket ipari célokra fognak felhasználni. Tegnap megjelent a repülőtérén Goodhouse angol kapitány, a nemzetközi ellenőrző bizottság bécsi reprezentánsa, aki katonáival neki esett az egyik gépnek és a csavarokat csákányokkal kezdték összetörni. A munkások tiltakoztak ez ellen. Midőn a kapitány nem akarta barbár rombolását abban hagyni, a munkások ebben megakadályozták. A kapitány kénytelen volt elvonulni a repülőtérrel.

Károly, volt román király titokzatos halála.

Egyik brassói lapban világszenzációt jelentő cikk jelent meg Bogdán Drugica bukaresti egyetemi rektor tollából, melyben elmondja, hogy Károly román király annak idején nem természetes halállal halt meg, hanem mérgezés következtében. A király megmérgezését a cikk szerint Take Jonescu és társai hajtották végre, még pedig oly módon, hogy a király kávéjába mérget csempésztek.

2 darab jókarban levő
szántó eke
eladó

— ifj. Fa Mihály építőmesternél. —

HIREK.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

— **Endrődi emlékezete.** A magyarság elhunyt édeszavú, nagy poétájának emlékeztére igen szépen sikerült ünnepélyt rendezett a kegyelet terén mindig jó példával előjáró ifjusági képzőtanulak. A kollégium tornatermében egybegyűlt közönség, melynek sorában ott láttuk Gyurátz Ferenc, nyug. ev. püspököt is, mindenek előtt együttes áhitatban a Himnuszt énekelte el. A másort Tóth Endre szavazata nyitotta meg, aki nemes lendülettel deklamálta el Horváth Lajos papnövendéknek pályanyertes ünnepi ódáját. A kuruc-költő jelentőségét poetikusan méltató, a múlt dicsőségét, a jelen hangulatát egyaránt hiven visszatükrözött szép óda nagy hatást tett a közönségre. Most az énekkar énekelt Tóth Lajos zenetanár ismert jeles vezetésével néhány édes-bús Endrődi-dalt. Az ünnep gerincét Gáty Ferenc önképzőköri ifjusági elnök előadása alkotta. Alapos készületségre valló, nagyon gondosan kidolgozott, élvezetes formában megírt értekezése felölelte Endrődi egész költői tevékenységét. A közönség elejétől végig odaadó figyelemmel hallgatta s végül lelkesen megtapsolta felolvasását. Igen nagy sikere volt a következő számnak, az énekkar pömpös énekének: Endrődi kurucdalaiból énekeltek (többek között azt az öröksépet: Vihar a levelet...) remek összhangban. Ugy a kar, mint vezetője sok tapsot kapott. Hasonlóképp mély hatása volt a műsor utolsó számának, Rezenka Jenő szavazatának. Endrődi több híres költeményét (köztük a Visszavárlak-ot) a műnek tökéletes átértésével s igazán művészi előadásban tolmácsolta a közönség zúgó elismerése mellett. Műsor végétével a felkeltett hazafias hangulatban Gáty önképzőköri ifjusági elnök javaslatára sürgőnyt küldtek a miniszterelnök-höz, tiltakozva Nyugatmagyarország átadása ellen. A kegyeletes ünnepély a Szózat lélekemelő akkordjaival ért véget.

— **A Luther-Szövetség** helybeli fiókjának megalakítása érdekében vasárnap este 6 órakor az ev. tanácsteremben vallásos ünnepély lesz, melyen a propaganda beszédet Takács Elek homokbödögei esperes-lelkész fogja tartani. Szavazatok, kar- és szóló-énekek és zene-szám képezik a műsor többi pontját.

— **Tanári beosztás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rabb István, a szatmárnémeti református főgimnázium tanárát, a pápai ref. főgimnáziumhoz osztotta be, mivel szatmárnémeti oláh megszállás alatt van, s így eddigi, illetve a háború előtti működése terét nem foglalhatta el.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A pápai ipartestület folyó hó 27-én délelőtt 11 órakor a városház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a testület alapszabályainak módosítása lesz. Határozatképtelenség esetén a gyűlést március 6-án ugyancsak délelőtt 11 órakor tartják a testület helyiségében.

— **A Kath. Leánykör estéje.** A Kath. Leánykör f. hó 20-án a bencés főgimnáziumban estélyt tart a következő műsossal: 1. Symphonia, előadják: Domonkos, Darányi, Hammóth, Uzonyi, Nyikora, Turner, Rédei, Szelezky, Neiner. 2. Szaval: Fa Nándi. 3. Neike Polonaise. Négykézre: Varga Lola és Molnár Júlia. 4. Mese a gyöngyvirágról, előképpel, előadják: Fa Emma, Fa Margit, Domonkos Vali és Saád Irén. 5. A tündér keresztifa. Szindarab 2 felvonásban. Személyek: Király: Dienes I.;

királyleány: Domonkos E.; doktor: Süttő N.; bolond: Gárdos J.; Málé Matyi: Kolbe N.; tündér: Kolbe Illus; nagysága: Somogyi I.; szobalánya: Csapó N.; árusnő: Saád Irén; szekeres: Dvorzák; dobos: Neiner. 6. „Engedjétek hozzám a kisdedekek!” Előkép. Alakítják: Kiss Mici, Süle Baba, Dienstmann Mariska, Szalay Mancsi, Márkus Berta, Karucz-gyermekek, Tóth Irén, Horváth-testvérek. — Az előadás kezdete d. u. 6 órakor. Jegyek előre válthatók az uradalmi kertészet Kossuth Lajos-utcai üzletében. Az estélyt Somogyi Annus és Szenté Elza rendezik. Tekintettel a nemes célra, felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Adomány.** Gróf Esterházy Sándor marczaltói uradalmi kegyes volt a r. kath. polgári árpóda számára egy zsák zöldséget és egy zsák sárgarépát küldeni, mely kegyes adományért hálás köszönetét jelenti Botka Jenő gondnok.

— **A tavaszi színi szezon.** A színtügyi bizottság folyó hó 17-én tartott ülésén a színházat a tavaszi szezonra Bodonyi Béla soproni igazgatónak ítélte oda, mert a tavalyi színi szezonban is tisztességgel és becsülettel megállta helyét úgy ó, mint társulata.

— **Bérbe adják a városi mozi?** A Hadirokkantak, özvegyek és árvák nemzeti szövetsége veszmérei csoportjának pápai fiókjá kérelmezte a városi színház mozgószínház céljára 10 évi időtartamra való bérbeadását. A színtügyi bizottság a Hadróá nemzeti szövetsége kiküldöttjeinek meghallgatása és az ügy részletes tárgyalása után azon javaslattal járult a városi tanácshoz, hogy a városi színházat nevezett szövetségnek bocsássa rendelkezésére az esetben, ha az a bruttó bevétel 15 százalékát — mely azonban 150.000 kor-nál kevesebb nem lehet — a városnak biztosítja, valamint, ha a színiidényre 123 nap, a város rendelkezésére pedig 30 nap le lesz kötve. A színtügyi bizottság ezen javaslattal azzal indokolja meg, hogy tekintetbe vette a Hadróá érdekeit és nem tekintve azon körülményt, hogy a mozi a város kezelésében tetemesen nagyobb jövődetmet is biztosíthatna, elment a méltányosság legvégső határáig, de a súlyos terhekkel küzdő város anyagi érdekeit is tekintetbe kellett venni. Mindenesetre dicséretre méltó, hogy a színtügyi bizottság a városi mozinak a Hadróá részére való bérbeadását javasolja, de csak abban az esetben, ha más pályázó nem lesz, de ha több a reflektáns, úgy a városnak saját érdeke nyilvános pályázat hirdetésé, hogy a mozi által hozott jövődelem — ha csak részben is — de biztosítva legyen.

— **Köszönet találtak Gannán.** Gannáról értesítettek, hogy a község határában nagyon jó minőségű köszönet találtak, mely jobb a döbrönteie és ajkai szénél és felülmúlja a noszlopi szénét. A szén kiaknázására a szükséges előkészületeket megtették.

— **A gyanus betétek.** A m. kir. miniszterium a pénzüzeteknél elhelyezett gyanus betétek, folyószámla követelések és letétek zárolása és a rájuk vonatkozó igények érvényesítése tárgyában rendeletet adott ki, amelyben felhívja mindazokat, akik zárolt vagyokra igényt kívánnak érvényesíteni, hogy igényüket a hirdetmény közzétételétől számított 30 nap alatt jelentsék be.

— **Megindul a teheráru forgalom Romániával.** Az oláh államvasutak már megkapták azokat az utasításokat, amelyek alapján a teheráru-forgalom Magyarországgal felvehető. A szállítások nemzetközi határozmányok alapján történnek. A forgalom tényleg meg is indult s 50 waggon túlfizta jött át Lőkősházánál, mely rakományt Soborisban adtak fel.

— **Hol van a pénz?** Két értelmes kisgazda Pápateszéről járt ma szerkesztőségünkben s elpanaszolták, hogy a lebélyegzés alkalmával visszatartott hiányos papírpénzt (ki emlékszik már papírpénzre!) még a mai napig sem kapták vissza, holott más községekben már el is felejtették a kellemetlen emlékü lebélyegzés alkalmával visszatartott papírbankókat. Nem tudjuk, kinek a hibájából nem jutnak a pápateszéri kisgazdák jogos tulajdonukhoz, de valaki hibás, bizonyára valahol baj van, de ők sem tudják, kinél, mi sem tudhatjuk, hol hever a pénz, felhívjuk rá az illetékes tényezők figyelmét.

— **Furcsa eset.** Egyik közeli faluban történt. Spórolni akartak cukeresek a mai szomorú időkben annyira *édes* cukorral, nem osztották ki az egész kvantumot a község lakossága között, hanem a kiutalt cukor egy részét visszatartva, elzárták a község háza tulipános ládjába. Mint féltett kincsét őrizték a B... a becses édességet, amikor egy reggel *keserűen* tapasztalták a cukor eltűnését. Kerestek, kutattak mindenfelé, de hiába volt a legszorgosabb kutatás, a 31 kg. fehér cukor elázott. Ki tudja hol? Gyanuskodtak erre is, a másokra is, de a cukor csak nem jött elő, úgy látszik nagyon jól érzi magát három új gazdjánál. Bizony keserű eset, de ha már megtörtént, nem igen lehet rajta segíteni. Mi a magunk részéről csak azt tanácsoljuk a jó B...-nak, máskor, ha cukrot kapnak, ne tegyék el még rosszabb időkre, hanem adják ki mindenkinek a maga részét, s örüljenek, ha ebben a keserű életben néha egy kis édességet is látnak, mert bizony szomorú dolog, ha az édesség miatt keserűvé válik az ember szája.

— **A Ref. Leányegylet** f. hó 28-án és márc. 1-én tartandó nagy estélyeinek részletes műsora a jövő hét elején megjelenő plakátokon lesz látható.

— **Közügylés.** A Hadirokkantak, Özvegyek és Árvák Nemzeti Szövetségének pápai fiókja folyó hó 27-én délután 2 órakor a város háza nagytermében tartja első évi rendes közgyűlését. Tekintettel a tárgysorozat fontosságára, az érdekeltek számos megjelenését kéri a *Vezetőség*.

— **Fizessük az adót!** A városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazokat az adózókat, kik a községi adókönyvben előírt és az 1909. évi XI. t.-c. 26. §-ra értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetés közírt tételétől számított nyolc napon belül, vagyis e hó 24-ig a városi adóhivatalnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíthatni.

— **A Rába vízének kihasználása.** Gróf Cziráky József dr. Vasvármegye főispánja, mint ismeretes, folyó hó 10-én Szombathelyre hívta egybe a Rába vízének kihasználására alakult előkészítő bizottság tagjait, hogy a január hó 16-án Győrben hozott határozatokat módosítsák és megbeszéljék a Rohringer-féle pénzügyi tervezet mikénti megvalósítását. Azt hisszük, teljesen felesleges a villany rendkívüli előnyeiről s annak áldásos voltáról bővebben

szólanunk, csak figyelmeztetjük a gazdaközöniséget, támogassák a terv kivételét azzal, hogy részvényeket jegyezzenek. Különösen érdeke ez a Rábához közel eső falvaknak, mert ott a villany bevezetése kevesebb költséggel jár. Nem ártana, ha Pápa is érdeklődne az ügy iránt, mert ha a terv megvalósul, bizonyára nem lennének állandóan a sötétség rémének kitéve, mert kitudja meddig lesz szentünk?

— **Hernyők irtása.** A polgármester hirdetményt bocsátott ki, amelyben utalva arra, hogy az ország gyümölcstermésének sikeréhez országos érdekek fűződnek, utasítja a gyümölcsösök tulajdonosait és a hegybirtokosokat, hogy gyümölcsfáikról a hernyófészkeket március 25-ig annál is inkább szedjék le, mert a hatósági ellenőrző közegek a mulasztókat főjelentik és ezután a rovarirtást az illetők költségére a hatóság végezeti s a kihágási eljárást az 1894. XII. t.-c. értelmében, velük szemben megindítja.

— **Az őszi gabonával bevetett területek bejelentése.** A kormány elrendelte, hogy az őszi búzával, őszi rozsossal és őszi árpával bevetett területeket f. évi február hó 20. és március hó első napjai között az 1921. évi február hó 15-iki állapot szerint össze kell írni. Az összeírás azért történik, hogy az illetékes kormánykörök a közelmelzéses ellátása céljából az őszi bevetett területeknek nagyságáról tájékozódást nyerjenek. Az összeírásról a városokban a polgármester, községekben a községi előjáróságok gondoskodnak. A 100 holdon felüli gazdaságok tulajdonosai kötelesek gazdaságuknak összes területét, szántóföld-területeiknek nagyságát, az őszi gabonafélékkel bevetett terület nagyságának megjelölése mellett bejelenteni. A 100 kat. holdnál kisebb gazdaságok vetésterületét az előjáróság a község egész határára vonatkozólag a határt ismerő gazdák véleményének meghallgatása alapján, legjobb tudomása szerint becslés útján állapítja meg.

— **Áru-feloldás.** A m. kir. minisztérium legújabb kiadott rendelete szerint az ország meg nem szállott területein termelt, avagy megszállott területeiről, vagy külföldről behozott keményítő (rizs-, buza-, tengeri- és burgonyakeményítő) és egyéb keményítő-termékek forgalma nem esik korlátozás alá.

— **Lopás.** Ismeretlen tettesek a Rosenberg-család Széchenyi-tér 3. szám alatti lakásának padlásáról, ahol nagyobb mennyiségű nyári ruha egy nagy utazó-ládjában volt elhelyezve, 70.000 korona értékben ellopták. Hogy mikor történt a lopás, biztosan megállapítható nem volt, a károsultak csak folyó hó 18-án vették észre a betörést. A rendőrség nagy apparátussal nyomoz.

Szerkesztői üzenetek.

Ács Imre: Szentgál. Levelét vettük, tartalma szomorú és megdöbbentő. Sajnos azonban ezt és hasonló dolgokat lapunkban nem szelhetettünk. Az okát nem kell fejtegetnünk. De szolgáljon némi vigasztalásukra, hogy elfogunk mindent követni, hogy ezeket az atrocitásokat az illetékesek tudomására hozzuk, ha kell a nemzetgyűléshez is interpelláció tárgyává tételjük. Szives üdvözlét.

Szerkesztő: **Dienes Sándor.**

Laptulajdonos: **Zsily Sándor.**

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Ad 235/1921. iktsz.

Pápa r. t. város polgármesteri ikt.

Pályázati hirdetmény.

Pápa r. t. város polgármestere 156/1920. közgyűlési határozattal rendszeresített **4 fizetéses tűzoltói állásra** pályázatot hirdet hat havi próbaidő kitöltéssel és a következő járandósággal: Évi fizetés 700 K, évi háborús segély 700 K, havonként fizetendő drágasági segély 650 K, lakbér 328 K, családi pótlék családtagonként évi 400 K és ruházati járandóság.

Pályázati feltételek: 1. Magyar állampolgárság. 2. Pápai illetőség. 3. Erkölcsei és politikai megbízhatóság. 4. Legalább 4 elemi iskola elvégzését igazoló bizonyítvány (írni, olvasni, számolni tudás). 5. 22–30 éves életkor, mely születési bizonyítvánnyal igazolandó. 6. Városi orvosi bizonyítvány, hogy tűzoltói szolgálatra alkalmas. Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy kérvényeiket 1921. évi február hó 28-ig a polgármesteri hivatalba adják be, mert az elkészítés beadottak figyelembe nem jönnek. Kinevezésnél elsősorban a hadirokkantak jönnek figyelembe, ha egyébként alkalmasak. Próbaidő letelte után — ha a követelményeknek megfelelnek — véglegesítve lesznek.

Pápa, 1921. évi február hó 17-én.

Dr. Tenzlinger
polgármester.

Helybeli árukereskedelmi vállalat

keres azonnali belépésre
gyakorlattal bíró fiatal

könyvelőt.

Jelentkezni lehet *Rákóczi-utca 6. szám alatt.*

Eladó ház

Keszthelyen,
a gazd. akadémia közelében,
300.000 K-ért.

Van rajta 2 utcai, 1 udvari szoba, konyha, kamara, pince stb. Az épület mintegy 10—12 éve épült kőből, téglából; fedele cserép.

Bővebb felvilágosítással szolgál *Illés Lajos* ingatlanforgalmi irodája Pápán, Fő-utca 23. sz.

Mindenes szakácsnő

kerestetik Pápán

igen derék keresztény házhoz,

aki a fejésben is jártas.

Bővebb felvilágosítás megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15. szám alatt.

Egy jókarban levő Csers és Bauer-féle
8 és fékezett 10 lóerős

benzinmotor

Hoffher- és Schranz-féle cséplővel,
teljesen új felszereléssel eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető *Bicsérdi Mihály*-nál Nemesvitán (Zalamegye).

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök, Malmok, gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők.

Fűző- és fűtőkészülékek.

Házitelefon.